

עשרה רעיונות מאירים למשפחה מדליקה

הרב יוני לביא - מנהל מוקד 'חברים מקשיבים'

לשאלות בני נוער בכל הנושאים
"חברים מקשיבים" בכל ערב,
טל' 54-5000-1599
וברשת: makshivim.org.il

אתם מכירים את זה. בכל שנה אותו סיפור. ביום הראשון כולם מתלהבים. אחרי הכול, עברה שנה שלמה מאז הפעם האחרונה שזה קרה. ביום השני יש כבר דה-הו-קטן, אך עננת חגיגות עדיין אופפת את טקס הדלקת המשואות המשפחתי. אבל ככל שחולפים ימי החג מגלים שיש יחס הפוך בין מספר הנרות לבין הזמן שנדרש לנו להדליק אותם... המפגש המרגש סביב החנוכייה הופך לריטואל סתמי וטכני שממצה את עצמו, ואפילו הסופגניות הריחניות כבר זוכות לרייטינג של מצות. אם בפך השמן המופלא בכל יום נוסף הרגישו שהנס גובר והולך, אצלנו למרבה הצער נראה שהתחושה בדיוק הפוכה.

האם אפשר אחרת?

מסתבר שכן.

רגעי הקסם של הדלקת נרות החנוכה הם זמן מופלא ויקר ערך, וכדאי למצות את הפוטנציאל האדיר הגלום בהם עד טיפת השמן האחרונה.

איך עושים את זה?

אספנו למענכם כמה רעיונות יצירתיים שיכולים לשדרג את החג ולהפוך את טקס הדלקת האירוע מיוחד, חווייתי ומרתק, עד שגם אנטיסוכס הרשע כבר יתחרט על הרגע שבחר להתחיל איתנו.

נר מתבר - האור של חנוכה פותח לבבות; אל תשמו אותו רק לעצמכם. הרי מה זה 'פרסום הנס' אם לא להגיע לאנשים רבים ככל האפשר? אפשר ללכת על הקרובים והמוכרים (שכנים, חברים לעבודה), אך מומלץ בחום לצאת מן הבועה. חשבו דווקא על מי שאנחנו לא רגילים להזמין בדרך כלל. קשיש בודד שגר בקצה הרחוב, משפחה חילונית מהבניין הסמוך וכדומה.

כדאי ליידע את האורחים שממש נשמח אם גם הם יהיו שותפים פעילים ויכינו משהו למפגש - סיפור, הצגה, דבר תורה וכדומה.

דמי חנוכה - רושמים את השמות של כל בני המשפחה על פתקים ושמים בשקית. כל אחד שולף פתק ועד סוף החג הוא צריך לתת לו 'דמי חנוכה': לא מדובר בכסף אלא במשהו אחר חמוד ומשמח (עוגה, ציור, דיסק עם שירים, בייביסיטר, אירוח לשבת, וכל היצירתי יותר הרי זה משובח).

עוד אפשרות: שחקו 'חפש את המטמון' והאוצר יהיה כד קטן המוחבא בבית, ובעזרת משימות וחידות הילדים מתקדמים בדרך למצוא אותו ולזכות בפרס.

"מצוות חנוכה נר איש וביתו" (שבת כא ע"ב) - הפעלה מעניינת לגדולים יותר (מגיל 12 עד 120):

כל אחד מקבל דף ובו שלושה ציורים - איש, נר ובית, ורושם לעצמו כמה מילים על כל אחד מהם על פי השאלות המנחות האלה:

- מה המקום שבו אני מרגיש 'בבית' (מקצועית, אישית) / מהו בית בשבילי?

- מיהו האישה שאני מרבה לחשוב עליו, שהייתי רוצה להתקרב אליו / מיהו האיש שנותן לי כוח, שהשפיע עליי?

- מהו ה'נר' שלי? מה מאיר אותי, מדליק אותי, מה עומד כנר לרגליי? / איזה מקום בחיי הייתי רוצה להאיר? איך הוא נראה לפני ואחרי? / איזה ספר שקראתי האיר את דרכי? / מה פגשתי והאיר את

עיניי במשהו שהיה נסתר ממני?

לאחר מכן עשו סבב של שיתופים והאירו זה את זה בדברים.

'כל אחד הוא אור' - מכבים אורות, מפעילים מוזיקה נעימה ושלווה ומדליקים נר במרכז החדר. אחד הנוכחים נוטל את הנר בידי ועליו להאיר תכונה טובה או מעשה טוב שראה במישהו אחר שנמצא בחדר. מי שהאירו את התכונה שלו מקבל את הנר וממשיך הלאה להאיר את הבא בתור.

אפשרות נוספת: כל אחד מאיר נקודה טובה ויפה שיש בו עצמו (מי שקשה לו לומר דברים טובים על עצמו, שיזכור שאין כל סתירה בין להכיר את האיכויות שבר לבין מידת הענווה). אפשר לפנות אל המספר או אל מישהו אחר מהנוכחים ולבקש 'לקבל' ממנו את נקודת האור שיש בו, והוא יתן 'טיפ' - תובנה או עצה שתאפשר לאחר לקנות גם הוא את התכונה המדוברת.

לסיום אפשר גם להצביע על נקודות אור שיש במשפחה בכללה.

(אפשרות לשדרג: כל מי שמדבר מדליק נר נוסף ובסיום דבריו מניח אותו במרכז, כך שעם הזמן הנרות מצטברים והאור גדל).

'נס גדול היה פה' - סבב סיפורי ניסים קטנים וגדולים שקרו לכם או למישהו שאתם מכירים.

נקודה למחשבה: 'על נסין שבכל יום עמנו' - האם רק דברים חריגים ולא טבעיים ראויים להיקרא נס, או שאולי עצם החיים הוא סוג של פלא? מה נוכל לעשות כדי שלא לקבל אותם כמוכנים מאליהם?

עוד נושאים נפלאים שאפשר לעשות בהם סבבים של שיח ושיתוף:

● **'להודות ולהלל לשמך הגדול'** - אמירת תודה ופרגונים: משהו רע טוב שקרה לך היום ואתה מודה עליו. משהו רע שקרה לך לפני שנים והיום אתה רואה את הטוב שיצא ממנו. נצל את ההזדמנות להגיד תודה למישהו מהנוכחים.

● **'גיבורים ביד חלשים'** - איזה גיבור אתה מעריך במיוחד? מעשה גבורה שעשית ותסכים לשתף בו את כולם? האם ראית מעשה גבורה אצל אדם לא מפורסם שהרשים אותך?

● **משחק האותיות:** להעלות בכל ערב נושא הקשור למספר הנרות הדולקים.

- **בערב הראשון הנושא יהיה באות אל"ף,** למשל 'אבא ואימא'. במרכז השולחן יהיו פתקים הפוכים, צבע אחד לילדים וצבע אחר למבוגרים. לילדים יהיו שאלות כאלה: 'כשתהיה אבא, במה אתה חושב שתהיה דומה לאבא שלנו ובמה שונה?'; ולמבוגרים תהיינה שאלות על הסיפוק והשמחה שבתפקיד ההורי וגם על המקומות הקשים. וגם: 'במה אתם רוצים שהילדים יהיו דומים לכם כשהם יהיו הורים, ובמה תשמחו שהם יתפקדו אחרת?'

- **ביום השני, באות ב"ת,** הנושא יכול להיות למשל 'בנים ובנות'. האם אנחנו רואים בבית הבדלי אופי בין בנים ובנות? אילו דברים מיוחדים יש בלהיות בנים או בנות? האם לפעמים בא לכם להתחלף?

- **ביום השלישי הנושא יכול להיות 'גדולים.'** במה כל אחד רוצה לעסוק כשהוא יהיה גדול? האם גם

לאבא ואימא יש תוכניות לכהם יהיו גדולים? מהו אדם גדול בעיניך?

- **ביום ד' הנושא יכול להיות דלות.** במה אנחנו מרגישים דלים ומה אנחנו יכולים לעשות בקשר לכך? אפשר גם 'דמיון'. מתי הדמיונות עוצרים ומסבכים אותנו ומתי הם נכס שמרחיב את חיינו הרוחניים? - וכך הלאה בשאר הימים (למשל: הוקרה/הנאה/הפתעה, ויכוח/וירטואל/ותרנות, זיכרונות/זהירות, חלומות/חזון - לבחור נושא ולחבר עליו שאלות מתאימות).

מעוז צור - כמה מנגינות אתם מכירים להמנון הבלתי רשמי של חנוכה? צמד המילים האלו מעלה ביוטיוב עשרות (!) ביצועים מקסימים ומרגשים. לא חייבים בכל יום לחן חדש, אבל כדאי להתחדש לפעמים בסגנונות שלא הכרנו. המנגנים שבכם ימצאו ברשת בקלות תווים או אקורדים לשיירי חנוכה.

ספרים, רבותיי, ספרים - משנה לשנה אנו מתברכים בחומרי קריאה ולמוד חדשים. על רגל אחת נמליץ על 'מגילת חנוכה: ד"ר חגי בן ארצי מביא את הסיפור המלא של החג בגרסה שלא הכרתם (מחולק לשמונה פרקים, אחד לכל יום!). הרב אליעזר מלמד כדרכו ב'פיני הלכה' חלק 'זמנים' משלב הלכות החג והרעיונות שמאחוריהם. נוסף את 'יום יום חג' (של הרב ישראל הס), 'לב השמים' (ר' שלמה קרליבך), ובכיוון החסידי: קובץ 'בתיבות החסידות' ו'בתיבות שלום' הידוע. בעבור הילדים נמליץ על הקומיקס 'הגיע הזמן', ולכולם על 'חנוכה לכל המשפחה' עם סיפורים, משחקים ופעילויות, ועל הספר 'ערבי לבבות' עם רעיונות למפגשים משפחתיים לכל השנה.

עוד רעיונות:

חידות לחנוכה - חיפוש מהיר ברשת מעלה עשרות דפי חידות מגוונים ● **לימוד תורה -** הרי מה רצו היוונים אם לא 'להשיכחם תורתך'?! זו ההזדמנות שלנו להראות שהם הפסידו. קבעו חצי שעה של לימוד משותף בחברות בין בני הבית ● אם לא קר מדי בחוץ צאו לסיבוב קצר ותראו תערוכת חנוכיות מרהיבה בבתי השכונה ● סיור לקברות המכבים או טיול בסימן חנוכה - ביקור בבית בד, במפעל נרות או במאפייה ● דיון בנושא תרבות יהודית מול תרבות מערבית ● ערב יצירה לילדים: טפטופי נרות, הדבקת כדים, הכנת סביבונים, צביעת מנדלות, אפיית סופגניות ● הזמנת מרצה אורח: סיפור גבורה מפי לוחם או ניצול שואה, אדם עיוור המספר על האור שבחושו, היסטוריון שיספר על תקופת המכבים, מופע להטוטי אש ● ערב סיפורי חנוכיות - כל אחד מביא חנוכייה ישנה ומספר את סיפורו.

לסיום נעיר שלא חייבים בכל ערב לשלב אתרקיזה והפעלה חדשה, בפרט אם זה מעמם ומלחיץ. הדלקה פשוטה וקצרה יכולה להיות לפעמים הדבר הנכון והמתאים ביותר. עצם המפגש המשפחתי שווה הרבה מאוד.

דבר אחרון וחיוני להצלחת האירוע - נתקו ניידים כל זמן שהנרות דולקים. השיחות, הווצאפים והסלפים יחכו בסבלנות. עכשיו אנחנו מוארים במשהו גדול בהרבה. חנוכה שמח!

תודה לכל האנשים היקרים שמהם שאבנו רעיונות. נשמח לעוד: yonilavi10@gmail.com

